

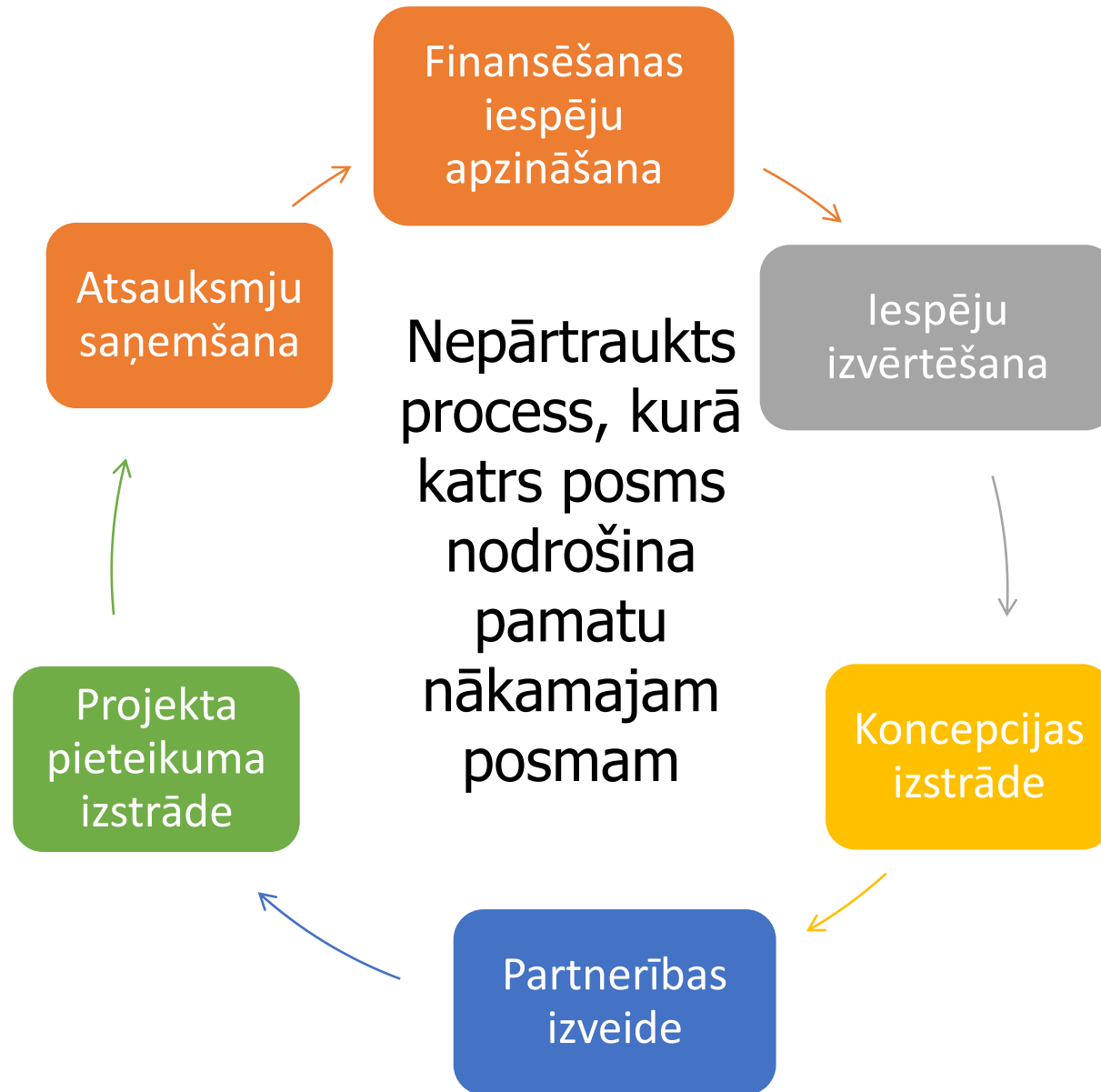

CENTRAL
EASTERN
EUROPEAN
SUSTAINABLE
ENERGY
NETWORK

ES projektu pieteikumu izstrāde

Hector C. Pagan, Tartu Universitāte

Projekta pieteikuma dzīves cikls

Projektu finansēšanas iespējas jums nav pieejamas

Kā rīkoties gadījumā, ja neviens no projekta uzsaukumiem jums nav piemērots vai jūsu organizācija ir pārāk maza, un jūs bažījaties par to, ka tā nebūs pietiekami konkurētspējīga?

- Sadarbojieties ar:
 - lielāku vai “pievilcīgāku” organizāciju;
 - organizāciju, kurai ir piekļuve dažāda veida finansējumam (piemēram, universitāti).
- Ko Jūs no savas puses varat nodrošināt?
 - piekļuvi kādai specifiskai grupai;
 - nepieciešamās tehniskās zināšanas;
 - saistību ar kādu organizāciju kādā konkrētā reģionā/nozarē;
 - zināšanas/laiku izstrādāt projekta pieteikumu?
- Sadarbojoties ar kādu citu organizāciju, iespējams paplašināt potenciālo projektu pieteikumu darbības jomu, piemēram, sasaistot divas problēmjaudājumus
- Padziļiniet darbības jomu – nodrošiniet kādas noteiktas grupas papildu vajadzību apmierināšanu (t.i., jūs parasti risināt ar mazākumtautību iedzīvotāju nodarbinātību saistītos jautājumus, taču, iespējams, ir citas problēmas, kuras nepieciešams risināt).

Informācijas avoti

- **Projekta darba programma:** ietverti plāni turpmākajam vai diviem turpmākajiem gadiem attiecībā uz jūs interesējošo finansējuma programmu.
- **Konkursa dokumentācija:** sniegta galvenā informācija par konkursa vispārīgajiem mērķiem un specifisko mērķi.
- **Finanšu vadlīnijas:** svarīga informācija par finansēm un programmām.
- **Projekta pieteikuma veidne:** vārdu/lappušu skaita ierobežojumi, īpaši risināmie jautājumi, jūsu loģikai jāatbilst viņu loģikai.
- **Visbiežāk uzdotie jautājumi:** sagatavoti attiecībā uz uzaicinājumiem iesniegt finansējuma projektu pieteikumus, pamatojoties uz jautājumiem, ko sagatavojuši citi pieteikumu iesniedzēji.
- **Informatīvās sesijas:** tīmekļa vietnē (t.i., no Briseles) vai personīgi (organizē vietējais kontaktpunkts).

Finansēšanas iespēju novērtēšana

Vai mūsu pieteikums atbilst minimālajiem standartiem? Vai tas jebkāda iemesla dēļ var tikt noraidīts?

- Projekta pieteikuma pieņemamības prasības.
- Atbilstības kritēriji (atbilstīgi projektu pieteikumu iesniedzēji un projektu pieteikumi, atbilstīgas aktivitātes).
- Izslēgšanas kritēriji.
- Atlases kritēriji (finanšu un darbības spēja).

Kāds ir projekta īstenošanas grafiks?

- Datums, kad tiek izziņots uzaicinājums iesniegt projekta pieteikumus;
- Projekta pieteikumu iesniegšanas termiņš;
- Paredzamais lēmuma pieņemšanas datums;
- Projekta sākuma datums.

Finansēšanas procesa novērtēšana

- Kāds ir kopējais pieejamais programmas vai konkursa budžets?
- Vai ir noteikta minimālā vai maksimālā finansējuma summa?
- Kā tiek īstenota projekta pieteikuma izskatīšana?
 - Vai ir paredzēta viena vai divas kārtas?
 - Vai pirms konkursa tiek izstrādāts jēdzienu skaidrojums?
 - Vai konkursam tiks izsludināta otrā kārtā?
 - Kas izskatīs projekta pieteikumu (eksperts vai ekspertu grupa)?
 - Parasti projekta pieteikumi tiek izvērtēti, un tiek noteikts minimālais punktu skaits vērtēšanai nākamajā kārtā).
- Kādi ir specifiskie mērķi, prioritātes un atlases vai piešķiršanas kritēriji?

Atbilstības kritēriji – valstis

- Atbilstošās valstis? ES dalībvalstis? Asociētās valstis?
- Partneru/valstu skaits.
 - Piemēram, vismaz 3 ES valstis.
 - Piemēram, 4 partneri, no kuriem viena ir ES dalībvalsts un vismaz viena 'kandidātvalsts' (Albānija, Melnkalne, Serbija vai Turcija)
 - Kāpēc ES programmās parasti ir jāpiesakās vairāk nekā vienai valstij?
 - Veicina pārrobežu kapacitātes paaugstināšanu;
 - Veicina eiropēizāciju;
 - Ietekmē lielāku skaitu cilvēku.

Projekta koncepcijas izstrāde

- Izlemiet, ko jūs vēlaties darīt!
- Izskatiet konkursa dokumentāciju, lai labāk izprastu, ko finansētājs vēlas saņemt konkrētajā projekta pieteikumā!
- Pārveidojiet savu ideju, lai tā atbilstu finansētāja interesēm – jums var nākties mazināt Jums svarīgu elementu nozīmīgumu, šos elementus atmest vai pārveidot, lai tie būtu atbilstošāki!
- Jūsu mērķis ir izveidot saskaņotu stāstījumu, kas loģiski norāda, kādēļ un kā jūs vēlaties rīkoties, lai apmierinātu finansētāju intereses!

Kā jūs vēlaties raksturot savu pieeju?

- **Projekti problēmu risināšanai** - Kāda ir lielākā problēma, ar ko saskaras kopiena/organizācija?
 - Problēma, kas negatīvi ietekmē lielāko daļu cilvēku/ieinteresēto personu.
 - Problēma, kas visvairāk skar cilvēkus/ieinteresētās personas.
 - Problēma, kas risināma pirms pārējo problēmu risināšanas.
 - Problēma, kas īpaši ietekmē konkrētu cilvēku grupu.
 - Tirgus daļas zaudējums?
 - Ierobežota produktivitāte vai spējas?
 - Augsts neefektivitātes līmenis?
 - Problēmas ar reputāciju vai zīmola uztveri?
- **Projekti, kas izmanto iespēju priekšrocības** – jaunas tehnoloģijas
 - Neaizpildīts tirgus pieprasījums.
 - Jaunas zināšanas vai pieredze.
 - Jaunas finansēšanas iespējas.
- **Kas sniedz vislielāko labumu? Salīdzinājums: potenciālās projekta izmaksas attiecībā pret:**
 - Liels to jauno klientu/cilvēku skaits, kuriem ir izdevies palīdzēt.
 - Lielākie ieņēmumi.
 - Lielākie naudas ietaupījumi.

Ko vēlas finansētājs? Ietekme

- Cik labi jūsu projekts atbilst konkursa mērķiem un prioritātēm? Prasības darbojas vismaz trīs līmeņos:
 - ES līmeņa prioritāšu stratēģija "Eiropa 2020" – https://ec.europa.eu/info/strategy/european-semester/framework/europe-2020-strategy_en
 - Programmas līmenis - apspriests iepriekš.
 - Konkursa līmenis – <https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/rec/topics/rec-rac-raci-ag-2017.html>
- Projekta ietvaros risināto jautājumu atbilstība (vajadzību līmenis un aktualitāte).
- Vai to galvenais mērķis ir uzrunāt iespējami daudz cilvēku vai atstāt lielāko iespējamo ietekmi uz katru personu/jomu?
- ES līmeņa ietekme, t.i., ieguldījums ES tiesību aktu un politikas īstenošanā un plašas sabiedrības izpratnes vairošana par no tā izrietošajām tiesībām.
- Ieguldījums paraugprakses izstrādē un izplatīšanā vai potenciāls radīt praktiskus rīkus un risinājumus pārrobežu vai visas Eiropas mēroga problēmu risināšanai .
- Arī tad ja var tikt iesniegti pieteikumi arī par nacionāliem projektiem, projekti, kuriem ir starptautiska ietekme, tiks novērtēti labvēlīgāk nekā projekti, kuru ietekmes zona ir tikai viena dalībvalsts.

Ko vēlas finansētājs? Ietekme

- Cik lielā mērā sagaidāmie rezultāti ir piemēroti pasākuma mērķu sasniegšanai?
- Vai šo rezultātu ietekme uz mērķa grupām un/vai sabiedrību ir ilglaicīga?
- Cik ilgtspējīgi būs rezultāti pēc tam, kad ES finansējums būs izlietots?
- Skaidra, mērķtiecīga un atbilstoša projekta rezultātu izplatīšanas stratēģija, kas nodrošinās, ka rezultāti un/vai gūtā pieredze sasniedz mērķa grupas un/vai plašāku sabiedrību?
- Vai tiek ņemts vērā dzimumu līdztiesības aspekts?

Ko vēlas finansētājs? Īstenošana

- Vai finansētājs vērtē stabilitāti, inovācijas vai radošumu?
- Vai projekta ideja ir unikāla? Vai tā palīdz novērst pastāvošās nepilnības?
- Vai priekšroka tiek dota projekta pieteikuma iesniedzējam, kas piedāvā zemākās izmaksas?
- Iesniedziet pieteikumu tieši norādītajā formātā – jūsu primārais mērķis ir novērst jebkādus apstākļus, kas varētu būt par iemeslu Jūsu pieteikuma noraidīšanai, izņemot idejas saturu.
- Pasākumu īstenošanas metodoloģija
 - Darba organizācija.
 - Resursu sadalījums un grafiks.
 - Pasākumu atbilstība.

Ko vēlas finansētājs? Īstenošana

- Stratēģija projekta īstenošanas uzraudzībai.
- Risku apzināšana un to mazināšanas pasākumi.
- Vērtēšanas metodes, tostarp pasākumi darbību sekmīguma un izmantojamo rādītāju novērtēšanai.
- Ar ētiku saistīto jautājumu apzināšana un ierosinātie pasākumi to risināšanai.
- Partnerības noturība
- Kādas ir jūsu specifiskās tehniskās zināšanas?

Daudznacionālas partnerības izveide

- Ja varat iekļauties projekta budžetā, ietveriet iespējami lielāku valstu skaitu, nekā minimālo noteikto
- Skaidri pamatojiet un izskaidrojiet savu partnerību
 - Visu ES reģionu valstis – “Izstrādāt universālus risinājumus piemērošanai visā Eiropā”.
 - Pēcpadomju valstis – “Rietumeiropas risinājumi šeit nav efektīvi”.
 - Valstis ar līdzīgām problēmām (piemēram, valstis ar augstu jauniešu bezdarbu vai lielu skaitu bēgļu).
 - Valstis, kuras problēmas risina dažādos līmeņos.
- **Neiesaistiet jebkuru katru valsti, kura vēlas piedalīties**
- **Lai arī kāds būtu jūsu pamatojums, uzsveriet to visā projekta pieteikumā!**

Kā atrast partnerus?

Kur jūs meklētu partnerus savam projekta pieteikumam?

- **Iepriekšējie partneri** – fakts, ka jums ir bijusi iepriekšēja partnerība, no finansētāja viedokļa ļauj samazināt risku.
- Vietējās/reģionālās organizācijas, kuru darbība atšķiras no jūsu darbības.
- Organizācijas, kas ir veiksmīgi ieguvušas finansējumu no finansētāja, ar kuru jūs plānojat sadarboties.
- Tīkli vai dalīborganizācijas, kuru uzmanības centrā ir arī jūs interesējošais jautājums.
 - CEESEN = www.ceesen.eu

Sākotnējā projekta pieteikuma izmantošana saziņai ar potenciālajiem partneriem

Galvenie elementi:

- Pieejamais/nepieciešamais finansējums.
- Iesaistītie un potenciālie partneri.
 - Iespējami precīzi izskaidrojiet, kādai būtu jābūt potenciālā partnera lomai!
- Projekta īstenošanas grafiks
 - Kāds ir projekta pieteikuma izstrādes termiņš?
 - Kad sākas projekta īstenošana?
 - Kāds ir projekta ilgums?
- Vadošā partnera un galveno iesaistīto ekspertu apraksts.
- Projekta idejas kopsavilkums/problēmas formulējums.
- Esiet īsi, bet konkrēti

Sākotnējais projektu pieteikums– problēmas formulējums

Ir noderīgi pārliecināties par to, ka visi ir vienisprātis par problēmas būtību.

- **Problēmas / iespējas apraksts** – tiek aprakstīta risināmā problēma, konstatētās nepilnības vai iespējas, kuras varētu izmantot. Iespējams aprakstīt arī veidu, kādā šī vajadzība tika konstatēta.
- **Problēmas ietekme vai sekas** – sarežģījumi, kas radušies problēmas dēļ vai tādēļ, ka šī iespēja nav tikusi izmantota.
- **Problēmas skarto organizāciju vai personu apzināšana** - personas, departamenti vai organizācijas.
- **Problēmas vai iespējas ignorēšanas radītā ietekme** - kas notiks, ja vajadzība netiks apmierināta (situācija tiek dēvēta arī par bezdarbības risku)?
- Kas ir par šķērsli tam, lai **jūs nokļūtu tur, kur jūs vēlaties būt**?
- Kādi **šķēršļi liedz netraucēti virzīties uz priekšu**, lai novērstu esošās nepilnības?

Piedāvājuma izvērtējums – secinājumi un nākamie soļi

- Rūpīgi izvērtējiet piedāvājuma vērtēšanas rezultātus
- Apskatiet nepilnības vai trūkumus
- Ja konkurss tiek organizēts atkārtoti, jūs varat novērst trūkumus un iesniegt projekta pieteikumu atkārtoti.
- Pat ja konkurss netiek organizēts vēlreiz, projekta pieteikumu iespējams iesniegt kādā citā uzsaukumā.

Projektā ieinteresētās puses

- **Projekta pieteikuma iesniedzējs** – par projekta pieteikuma iesniegšanu atbildīgā organizācija.
- **Partneris** – dalīborganizācija, kas nav projekta pieteikuma iesniedzējs.
- **Asociētie partneri** – organizācijas, kas aktīvi piedalās kādā no projekta aktivitātēm, bet nevar gūt labumu no piešķirtā finansējuma.
- **Apakšuzņēmējs** – organizācija, ar kuru finansējuma saņēmējs vai tā partneris(-i) ir noslēdzis līgumu saskaņā ar attiecīgajām procedūrām, lai izpildītu konkrētus uzdevumus kādas aktivitātes īstenošanas gaitā.

Projekta rezultātu izplatīšanā ieinteresētās puses

- Nosakiet savas primārās un sekundārās ieinteresētās puses/mērķa grupas.
- Sakārtojiet tās pēc to svarīguma, norādiet, vai jums ir vajadzīgi partneri, informējiet tos vai apspriedieties ar tiem un norādiet, kā tieši ieinteresētās puses tiks iesaistītas projektā.

Ieinteresēto pušu grupa	Būtiskuma pamatojums	Partneri/apspriede/ informācija	Iesaistes veids

- Partneri → Uzaicināmi kā partneri.
- Apspriede → Uzaicināmi kā asociētie partneri un/vai izsniedzamas atbalsta vēstules.
- Informācija → Norādāmas projekta rezultātu izplatīšanas stratēģijās.

Projekta gaitas/rezultātu izplatīšanas plāns

- Vispirms nododiet informāciju ieinteresētajām pusēm.
- Nosakiet, kāda ir ziņa, ko vēlaties nodot šai grupai.
- Kādi ir labākie komunikācijas kanāli, lai nodotu informāciju šīm grupām?
 - Tīmekļa vietnes (projekts/partneri)
 - (Asociētās) partnerorganizācijas
 - Plašsaziņas līdzekļi
 - Sociālie tīkli
 - TV/radio
 - Skolas
 - Drukātie materiāli
 - MOOC (atvērtie masveida tiešsaistes kursi)
- Vai ir īpaši saziņas kanāli, kas būtu īpaši piemēroti saziņai ar šo grupu?
- Kādus iznākumus/nodevumus būtu svarīgi izplatīt šajās grupās?
- Kad un cik ilgi projekta ietvaros tiks īstenoti projekta rezultātu izplatīšanas pasākumi?

Projekta gaitas/rezultātu izplatīšanas plāns

Ieinteresētās puses	Ziņa	Komunikācijas kanāli	Saziņas kanāli	Izplatāmie iznākumi/ nodevumi	Projekta rezultātu izplatīšanas pasākumu grafiks/atbildīgās personas

Loģiskais ietvars

- **Ieguldījumi / resursi**

- Ir pieejami vai jāiegūst, lai īstenotu aktivitātes.

- **Aktivitātes / pasākumi**

- Tiks īstenoti vēlamo rezultātu sasniegšanai.

- **Vispārīgie mērķi / rezultāti / iznākums**

- Projekta aktivitāšu rezultāti, kas skaidri liecina par īstermiņa projekta mērķa sasniegšanu.

- **Specifiskais mērķis**

- Ko vēlaties sasniegt līdz projekta termiņa beigām (un kas palīdzēs sasniegt ilgtermiņa mērķi)?

- **Ilgtermiņa mērķis/vīzija**

- (Projekta galvenais mērķis (iespējams, nav sasniedzams) (to var izvirzīt finansētājs).

Projekta vispārīgo mērķu veidi

REZULTĀTI: Kādas darbības kvantitatīvi nosakāmais daudzums, piemēram, “50 cilvēki saņem konsultāciju pakalpojumus”.

IZNĀKUMS: Izmaiņas mērķa grupu stāvoklī, ko izraisījusi jūsu iejaukšanās, piemēram, “10 sievietes pametušas ļaunprātīgi noskaņotus dzīvesbiedrus”.

NODEVUMI: Projekta beigās radītas taustāmas lietas, piemēram, “1 rokasgrāmata “Cīņa ar vardarbību ģimenē” izdrukāta 300 eksemplāros”.

RĀDĪTĀJI: Attiecas uz mērķu noteikšanas veidiem.

Tie tiek dēvēti arī par “galvenajiem darbības rādītājiem” jeb GDR.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS POSMI: Notikumi projekta darbības laikā, kas nosaka, vai mērķi tiek sasniegti saskaņā ar grafiku.

ILGTSPĒJĪGI vispārīgie mērķi/rādītāji

Specifiski. Skaidri un precīzi definēti, lai ikviena persona ar pamata zināšanām projekta jomā tos varētu izprast. Tiem ir precīzi jānosaka, kas projekta ietvaros tiks un kas netiks īstenots.

Izmērāmi. Tie jānosaka izmērāmās (parasti kvantitatīvās) vienībās. Lai darbotos veiksmīgi, jums jāspēj veikt mērījumus un ziņot par progresu.

Saskaņoti. Projekta vadītājam un visām ieinteresētajām pusēm ir jāvienojas par projekta mērķiem.

Reālistiski. Tiem jābūt sasniedzamiem, ņemot vērā pieejamos resursus, zināšanas, prasmes un laiku. Reālistisku projekta mērķu izstrāde var prasīt salīdzinoši daudz laika un enerģijas.

Laika (un izmaksu) ziņā ierobežoti. Mērķi ir formulējami skaidri noteiktos laika (izmaksu) ietvaros. Nosakiet, kāds ir pieejamais laiks (budžets) un vai tas ir elastīgs.

Projekta struktūra	Apraksts	Objektīvi pamatotie rādītāji (GDR) (īpaši pavērsiena punkti – kad?)	Pārbaudes līdzekļi (pierādījumi)	Pienēmumi
Mērķis (ilgtermiņa)	○ → Tas parasti ir plašs un projekta dzīves cikla laikā netiek sasniegts.			
Specifiskais mērķis (īstermiņa)	○ → Mērķis, kuru jūs cerat sasniegt projekta darbības laikā. ○ → Tam vajadzētu būt saistītam ar jūsu galveno mērķi. Ja tā nav, tad tam nevajadzētu būt jūsu specifiskajam mērķim. ○ → Lai sasniegtu mūsu mērķi, proti, izskaustu nabadzību, būtu nepieciešams uzsākt darba apmācību programmu.			
Vispārīgie mērķi Rezultāti Iznākumi Nodevums	○ → Kā zināt, vai mērķis ir sasniegts? ○ → Ar iepriekš noteiktu rezultātu vai iznākumu (dažreiz dēvētu par nodevumiem) palīdzību. ○ → To sasniegšana liecina par to, ka mēs esam sasnieguši savu mērķi vai vismaz panākuši progresu šajā virzienā. ○ → Rezultāts parasti ir kāds fizisks produkts, piemēram, tīmekļa vietne vai grāmata. ■ → Iznākums ir attiecīgās situācijas izmaiņas.	○ → Dati, kas norāda, ka rezultāti/iznākumi ir iegūti ○ → Rādītāji var būt kvantitatīvi: • → apmērs; • → biežums; • → palielinājums vai samazinājums. ○ → Rādītāji var būt kvalitatīvi: • → kvalitātes līmenis; • → apmierinātība un viedokļi; • → spēja pieņemt lēmumus; • → izmaiņas attieksmē. ○ → Tiem jābūt objektīviem: • → izmērāmiem, lai visi cilvēki tos varētu pieņemt. • → nekādu subjektīvu viedokļu.	○ → Kā mēs rīkosimies, lai novērtētu virzību uz objektīvi pamatotajiem rādītājiem (OPR)? ○ → Kādus pierādījumus mēs varam sniegt (materiāli vai citādi)? ○ → Kas mums jādara, lai apkopotu šos pierādījumus? ○ → Daži pierādījumi ir labāki par citiem. ○ → Ja rādītāji ir kvantitatīvi, Jums nepieciešamas skaitļošanas sistēmas.	■ → Kādi apstākļi, mūsu prāt, ļautu izvērtēt mūsu rādītājus un sasniegt mūsu vispārīgos mērķus? ■ → Viens no veidiem ir <u>risku novērtēšana</u> . • → Kas mūs var atturēt no mūsu vēlamo aktivitāšu veikšanas? Kas mūs var atturēt no šo rezultātu sasniegšanas, ja mēs īstenojam šīs aktivitātes?

Projekta struktūra	Apraksts	Objektīvi pamatotie rādītāji (īpaši pavērsiena punkti – kad?)	Pārbaudes līdzekļi (pierādījumi)	Pieņēmumi
		→ Rādītājiem jābūt saistītiem ar: → mērķa grupu (kas); → laiku/ilgumu (kad/cik ilgi); → vietu (kur). → OPR var būt tieši vai netieši → Tieši = ietekmē projekta aktivitātē iesaistītos projekta dalībniekus → Piemēram, bērnu zināšanu sākotnēja pārbaude un pēcpārbaude kādam ārpuskolas lasītprasmes un rakstpratības projektam. → Netieši = loģiski saistīti ar projekta aktivitāti → Piemēram, to grāmatu skaits, kas aizņemtas no skolas bibliotēkas kādai lasītprasmes un rakstpratības programmas īstenošanai. → Netiešo OPR izmantošanas gadījumi: → tiešo rādītāju nepieejamība; → sarežģīta mērījumu veikšana, piemēram, attiecībā uz “dzīves kvalitāti”; → pārāk dārga mērījumu veikšana.	→ Ja jūsu rādītāji ir kvalitatīvi, tad jums ir jāsaprot, kā tos objektīvi izmērīt, piemēram, veicot sākotnējās pārbaudes/pēcpārbaudes.	→ Ja mēs veiksmīgi sasniedzam šos rezultātus, kas mūs var atturēt no šī specifiskā mērķa sasniegšanas? → Ja specifiskais mērķis ir sasniegts, kas mūs var atturēt no galvenā mērķa sasniegšanas?
Pasākumi (Uzdevumi, darbu sadalījuma struktūra – DSS)		→	→	→

Darba pakas vai darbības virzieni

- Katras DP ietvaros tiek radīts 1 vai vairāki projekta nodevumi.
- Tas var ietvert viena konkrēta uzdevuma izpildi vai vairākus, savstarpēji saistītus uzdevumus.
- Kā “mini projekts” lielāka projekta ietvaros.
- Sadaliet visu projekta aktivitāti vairākos elementos, kuriem iespējams noteikt atsevišķus mērķus, rezultātus, darbības un ieguldījumu.

Darba pakas vai darbības virzieni 2

- Kad visas darba pakas lielāka projekta ietvaros ir noformulētas, ir pabeigts viss projekts.
- Katram DP uzdevumam jāietver izpildei nepieciešamie pasākumi, kā arī katra pasākuma izpildes termiņš.
- Katrai DP parasti tiek nozīmēts atbildīgais. Tas var būt vadītājs, komandas vadītājs vai komandas loceklis, kurš iecelts par līderi.
- Tas palīdz noteikt, cik katras aktivitātes izmaksas.

Piemēri darba paku struktūrai

WP1 MANAGEMENT		
WP2 Development of Existing and New Research Methods	WP3 Improvement of Data Collection, Sampling and Monitoring Techniques	WP4 Develop Research Infrastructure
 WP5 Increase EMU's International Research Profile in Aquatic Ecology	 WP6 Improve Aquatic Ecology Education and Awareness and Exploit Research Results	

DP0: Projekta koordinēšana un vadība

DP 1: Ēnošana un labas prakses ievākšana

DP 2: Imigrantu noslodzes palielināšana

DP 3: Darba devēju noslodzes palielināšana

DP 4: E-pakalpojumu izveide ieinteresētajām pusēm

DP0: Projekta vadība un koordinēšana

DP1: Organizāciju, kas apkaro vardarbību ģimenēs, noslodzes palielināšana

DP2: Nodarbināto, kas strādā ar vardarbību ģimenēs, kā arī veselības pakalpojumu sniedzēju noslodzes palielināšana

DP3: Labākās prakses izplatīšana, lai nodrošinātu palīdzību upuriem (vecāka gadagājuma sievietēm), kas cietušas no vardarbības ģimenē

DP4: Kvalitātes un projekta ietekmes novērtējums

DP numurs:	DP7	M1 – M48
DP nosaukums	Projekta rezultātu izplatīšana, to izmantošana un sabiedrības iesaiste	
Galvenais labuma guvējs	UT	
Mērķi Galvenais DP7 mērķis ir iesaistīt dažādas mērķauditorijas, lai palielinātu SCI-GEM pētījumu ietekmi. To iespējams panākt, ar dažādu mehānismu palīdzību plaši izplatot SCI-GEM ESR pētījumu rezultātus starptautiskajās zinātnes aprindās. Tādējādi iespējams noteikt arī to, kā SCI-GEM ESR pētījumu rezultāti izmantojami rūpniecībā. Visbeidzot, tas ļauj iesaistīt sabiedrību (tostarp politikas veidotājus un jauniešus), lai parādītu, cik svarīgi ir satelītu/GEM pētījumi par cilvēka labklājību, un mudinātu jauniešus iesaistīties šajā jomā. UT projekts “ESTCube” pievērša lielu valsts un starptautisko plašsaziņas līdzekļu, kā arī sabiedrības uzmanību, tādējādi padarot to par piemērotu līdzekli šī DK vadībai.		
Darba un partneru funkciju apraksts D7.1 (UT). Projekta rezultātu izplatīšanas un iesaistes plāna izstrāde. D7.2 (ISIS, BSS, CS, ICEYE, KZ). Eksploatācijas konsultatīvās komitejas dibināšana. D7.3 (UT) SCI-GEM ETN tīmekļa vietnes izstrāde, palaišana, uzturēšana un aktualizēšana, izmantojot ESR pētījumu rezultātus. D7.4 (UT, SU). Komunikāciju apmācība (tostarp pētījumu rezultātu prezentēšana, atkārtoti izmantojamie pētījumi, zinātnisko rakstu sagatavošana un komunikācija ar personām, kas nav saistītas ar zinātni) . D7.5 (BSS, ICEYE, CS, NOC). Tīkla mēroga apmācības ietilpstošās komerciālās apmācības (inovācijas, tirgus izpēte, intelektuālā īpašuma pārvaldība, riska pārvaldība, jaunuzņēmumi, izaugsme un sadarbība) D7.6 (UT, ELTE). Dalības/prezentāciju organizēšana akadēmiskās konferencēs. D7.7 (UT, ELTE, UoE). Tehniskais atbalsts atklātas piekļuves nodrošināšanai un atvērto datu kopīgošanai. D7.8 (ISIS, BSS, CS, ICEYE, KZ) Eksploatācijas ieteikumu izstrāde. D7.9 (visi) Sadarbība ar finansējuma saņēmēju komunikācijas daļu, lai sazinātos ar vietējo, valsts un starptautisko presi, kā arī ar sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem (<i>Facebook, Twitter</i>) par projektu. D7.10 (UT) Izveidot politikas dokumentu, kurā norādīts, kā labāk integrēt kosmosa tehnoloģiju un GEM pētniecību, izmantojot nacionālās un starptautiskās finansēšanas shēmas/likumdošanas vidi D7.11 (visi) Apmeklēt vidusskolas un koledžas, lai vairotu izpratni par šo nozari kā mācību jomu. D7.12 (visi) SCI-GEM biedru piedalīšanās zinātnieku naktī D7.13 (visi) Saņēmēji organizē SCI-GEM atklātās laboratoriju dienas. D7.14 (visi) Projekta rezultātu izplatīšanas konferences noslēgums, uz ko aicināti zinātnieki, uzņēmēji, politikas veidotāji un plašsaziņas līdzekļi, kas tiek aicināti iepazīties ar SCI-GEM pētījumu rezultātiem.		
Nodevumu apraksts D7.1 Izplatīšanas/iesaistes stratēģija (M6). N7.2 Tīmekļa vietne ar ESR pētījumu un rezultātiem (M18). N7.3 Eksploatācijas ieteikumi (M20). N7.4 1 Politikas dokuments, kurā norādīts, kā labāk integrēt kosmosa tehnoloģijas un GEM pētniecību (M21). N7.5 Piecpadsmit akadēmiskās sabiedrības, kurām pievienojies ESR (M23). N7.6. Vismaz 30 prezentācijas, kas prezentētas attiecīgās ESR akadēmiskajās konferencēs (M43). N7.7 Vismaz 15 raksti, kas iesniegti plaša mēroga žurnāliem (M45). N7.8 Vismaz 15 raksti, kas iesniegti atvērtā pirmkoda žurnāliem (M45). N7.9 Vismaz 45 raksti par SCI-GEM tīkla pētījumu tēmu (M45).		

Darba secība un laika grafiks

- Kāda ir veicamo aktivitāšu secība?
- Kādi ir atsevišķu darbību termiņi?
- Kurš ir atbildīgs par uzdevuma izpildi?
- Kurā brīdī projekta īstenošanas laikā ir noteikti galvenie pieturas punkti (nodevumu iesniegšana, konferences utml) ?
- Projekta laika grafika attēlošanai iespējams izmantot Ganta diagrammu.
 - Tajā iespējams attēlot arī citu informāciju.
 - Piemēram, UK (Uzraudzības komitejas) tikšanās vai
 - Norādīt, kurš par ko ir atbildīgs.

Piemērs: Ganta diagramma “RapidSpaceMan”

[illegible]

Padomi projektu pieteikumu izstrādei

- Atlasiet svarīgākos problēmjaudājumus.
- Vairākkārt atkārtojiet tos visā projekta pieteikumā.
- Atbildiet uz jautājumiem tā, kā tas ir prasīts, nevis tā, kā jums šķiet visloģiskāk.
- Atbildiet tā, kā tiek uzdots jautājums
- Ja iespējams, iekrāsojiet tekstu treknrakstā vai izceliet to (taču nepārspīlējiet – ir svarīgi izcelt tikai vissvarīgākos punktus).
- Ja konkursa dokumentācijā norādīts, ka kaut kas ir paveicams – atsaucieties uz to savā projekta priekšlikumā - pat tad, ja tas netiek prasīts.
 - Piemēram: “Mūsu projekts atbilst ES publicitātes vadlīnijām, kā tas aprakstīts ***”.

Padomi projektu pieteikumu izstrādei2

- Sasaistiet ierosinātos pasākumus gan ar konkrēti norādītajiem konkursa vispārīgajiem mērķiem, gan plašākiem ES līmeņa jautājumiem.
 - Kādēļ Latvijas problēma ir visas Eiropas problēma? Aplūkojiet minēto no cita aspekta!
 - Kā Latvijas problēmas risināšana var palīdzēt visai Eiropai?
- Izmantojiet īsus teikumus (centieties teikumā izmantot ne vairāk, kā 20 vārdus).
- Ļaujiet kādam, kas nav konkrētās sfēras eksperts, apskatīt jūsu projekta pieteikuma uzmetumu.
- Pārliecinieties, ka visas nodaļas ir iederīgas un jūsu tekstā nav pretrunu.
- Ievērojiet vārdu un lappušu skaita ierobežojumus.
- Lietojiet atslēgas vārdus, taču arī paskaidrojiet tos.
- Ja jūs prezentējat jēdzienus, kas var būt neskaidri, izskaidrojiet vai definējiet tos.
- Citējiet ES dokumentus, kas apliecina jūsu projekta atbilstību ES mērķiem.

Projekta izmaksas

Raugoties no finansētāja viedokļa, tie parasti izvēlas maksāt par projektu (tiešās izmaksas), nevis vispārīgās pieskaitāmās izmaksas (netiešās izmaksas).

- Tādējādi, ja 80% no projekta veido netiešās izmaksas, finansētājs ar to nebūs apmierināts.
- Daudzi finansētāji nosaka netiešo izmaksu ierobežojumus.
 - Lielākoties tie ir noteikti procenti no izdevumu kopsummas.
 - Uz tām var tikt attiecināti īpaši noteikumi, kas nosaka, kuras izmaksas ir klasificējamās kā tiešās vai netiešās izmaksas un kuras ne.

Raugoties no projektu vadošās organizācijas perspektīvas:

- Projektiem jāatmaksā to “taisnīgā daļa” no organizācijas kopējām netiešajām/pieskaitāmajām izmaksām.
- Ja projektam tiek patērēti 17% no organizatoriskajiem/administratīvajiem resursiem, bet atmaksāti tikai 10% no tiem, tad projekts organizācijai nes zaudējumus.
- Īstenojot projektus ar maziem ieņēmumiem:
 - rodas papildu alternatīvās izmaksas;
 - citiem projektiem un aktivitātēm tiek uzlikts slogs;
 - tie bieži vien rodas organizācijas piedāvāto mazāko cenu dēļ;
 - organizācijai var nākties samazināt netiešo izmaksu īpatsvaru, lai nodrošinātu labu kvalitāti.

Atbilstīgas finansējuma daļas / līdzfinansējums

- Lielākā daļa finansētāju nelabprāt grib būt par vienīgo projekta atbalstītāju.
- Viņi bieži vien lūdz nodrošināt **atbilstīgas finansējuma daļas** vai naudu, kas projektam ziedota no citiem avotiem (vai arī to piešķirusi projekta pieteikuma iesniedzēja organizācija).
- Parasti veido 10 - 25% no kopējām projekta izmaksām.
- Atbilstīgas finansējuma daļas iekļaujamās kopējās projekta izmaksās.
- Atbilstīgās finansējuma daļas veido organizācijas esošie resursi vai trešās puses finansējums.
- Izņemot atsevišķus gadījumus, atbilstīgās finansējuma daļas nedrīkst iegūt no ES avotiem.
- Dažās finansēšanas programmās nepieciešams faktiskas naudas pārskaitījums, lai pierādītu līdzekļu atbilstību (viena iespēja ir izmantot netiešo finansējumu).
- Cita pieeja ir iekļaut budžetā darbinieku, kuram jau tiek maksāts no citiem avotiem (neatkarīgi no tā, vai darbinieks darbojas šajā projektā, vai ne).

Kādēļ finansētāji pieprasa atbilstīgas finansējuma daļas?

- Tas liecina par plašāku dažādu ieinteresēto pušu atbalstu.
- Tādējādi tiek sadalīts finansējuma risks.
- Tas parāda, UZTICĒŠANOS projekta veiksmīgam rezultātam gan no pieteikuma iesniedzēja, gan ieinteresētajām pusēm.
- Tādējādi finansētājiem tiek nodrošināta iespēja iegūt vairāk par tām pašām izmaksām.
 - Es varu finansēt 4 projektus par 250 000 vai 1 projektu par 1 miljonu.
 - Tas ir īpaši vērtīgi valsts budžeta finansējumam, kur bieži vien dod priekšroku principam 'daļies vai sadali'.